

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csib, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Postakártyaképfizetési csekk- és kifizetési számla 10489. sz.

Tegyünk minél előbb!

Az erdélyi magyarság rohamos szegényedésének nem az a legfőbb oka, hogy érdekeinek védelmére elegendő egyesületet a társadalom nem szervezett volna, hiszen az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület mellett még számtalan olyan egyesületünk van, amely az erdélyi magyarság jólétének, boldogulásának emelését tűzte céljául.

Távol áll tőlünk, hogy ezen Egyesületek felett rosszaló kritikát kívánnánk gyakorolni, hiszen egyesületeink vezetőségében megvan a jóakarát, az emberbaráti szeretet: sajnos azonban, meg kell állapítanunk azt is, hogy nincs meg működésük nyomán az az eredmény, amelyet tőlük joggal elvárnánk.

Lehet ugyanis akármennyire odaadó munkás egy-egy egyesület vezetője, mit sem érhet el, ha a rendszer rossz, amelyben élünk s amelyben egyesületeink is élnek.

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület is dolgozik; az alapszabályszerű kötelességének eleget is tesz — látszólag. Működésének látható eredménye azonban édes kevés. Vezetősége jóakarattal karolja fel a nemzeti vidékek tanítóinak helyzetét, ellátja *alamizsna* filléreivel és azt hiszi, hogy ezzel a kitűzött célnak eleget is teszen.

E mindenesetre hazafias, nemcsak célú egyesület vezetősége betölti feladatát a szó szoros értelmében, megfelel a közgyü-

lés által előírt rendszernek, de hogy vajjon az a rendszer jó-e, helyes-e, az már más utra tartozik.

Nem tudjuk megérteni, kinek a mulasztása az, hogy ez a rendszer fennáll? Bárki legyen azonban, roppanthelytelen valami az, hogy egy ily nagy vagyont bíró egyesület arra van kárhoztatva, hogy a közgyűlés szerepét betöltve, csupán a meglevő vagyon melengetésével foglalkozzék. Hiszen azt a tekintélyes alaptőkét, az adakozók nem azért adták össze, hogy holt tökévé váljon, hanem azért, hogy annak birtokában az egyesület az erdélyi magyarság védelmét eszközölni elég erős legyen.

Ha ugyanis közel négy milliónyi alaptökből, úgy az erdélyi vármegyék gyámpénzeiből és egyéb elhasználhatatlan alaptökeikből egy pénzintézetet létesítenének, a magyarság érdekei védelmének irányításába az Emkének orosz-lánrésze jutna s kitűzött feladatát, a magyarság művelődésének emelését nem csak a nemzeti-ségi vidékeken, hanem egész Erdélyben rendszeresen tölthetné be.

Egy ilyen pénzintézet, aminden vármegye székhelyén levő fiók-intézetei révén teljes mértékben képes lenne a magyar érdekek védelmére. Képes lenne arra, hogy egyrészt parcellázás által a magyarságot földbirtokhoz juttatná, másrészt ipartelek létesítését is finanszírozhatná.

Hiszen az erdélyi vármegyék ily természetű vagyona sok-sok millióra rug, úgy azonban, hogy

é hatalmas vagyon alig hajt némi jövedelmet.

Az árvapénzek után a kincstár alig 3 százalékos kamatot ad, a többi alap pedig szintén alacsony kamatláb mellett van elhelyezve oly helyi intézetnél, amelyik intézet összeköttetések nélkül a helyi vármegyei érdekeket kellően szolgál ni képtelen.

Korántsem akarunk azonban az ily értelemben gyenge intézeteknek sirt ásni egy hatalmasabb fiók-intézet által, hanem úgy gondoljuk a dolog célszerű megoldását, hogy az erdélyi bankok fuziója által teremtetne meg az a hatalmas intézet, amelyben az Emke s az erdélyi vármegyék alapvagyon, mint részvénytőke nyerne elhelyezést és a gyámi pénzek ezen nagyintézetnél találnának gyümölcsötetést.

Egy ilyen pénzintézet elnyerhetné a záloglevél kibocsátási jogot is, aminek birtokában az-

tán az erdélyi földtehermentesítés kérdését, a magyarság érdekének megfelelően szolgálhatná, sőt módja volna arra is, hogy az Asztra nemzeti szempontból felette káros működését ellensúlyozza.

Azt hisszük, érdemes lesz e kérdéssel az illetékes tényezőknek foglalkozni. De sokat ne disputáljunk, hanem minél előbb tegyünk!...

A jövő.

IV.

Szatmár—kolozsvár—gyimesi vonal.

Mielőtt a többi vasút vonal irányának szakszerű ismertetésébe foglalnánk, szükségesnek látszik, a szatmár—kolozsvár—gyimesi vonal eddig nem említett előnyeire is rámutatni, hogy az illetékes körök kézzel foghatóbban lássák be a vonal szükségességét, s annál jobb kedvvel, nagyobb kötelességérzettel fogjanak hozzá a feladat megoldásához.

Egy párbiadal.

Szászrégen utcáin a januári hóvihár dühöngött. Az északi szél fergege marokszámra csapkodta az éles havat a járkelők szemébe s bár egészen felvirradt, alig lehetett látni néhány alakot, aki a meleg szobát elhagyva, az utcára jött ki. Valódi elsőrendű kritikus idő volt, olyan, hogy a kutyát is sajnálta a jó gazda kikergetni.

Bent a nagyvendéglő füst és borbó párák levegőjü termében pedig húzta a banda, járta a csüddöngő. Vig székely atyafiak rekedt kiáltózással oly pokoli lármát csaptak, hogy ahhoz képest a babiloni zürzavart is csak csendes kedélyeskedésnek lehet minősíteni.

Egyik éltette kacskaringós ékeszólással az ujonnan megválasztott képviselőt, a másik a főbírónak

zengedezett dicsőhimnuszokat s míg egyesek felváltva éljenzték a felmagasztalt személyiségeket, a vérmesebb had járta frissen, rendületlenül azt, amit a cigány a talpa alá húzott.

Folyt a bor, folyt a dikció és a tánc már tegnap óta, amidőn a megválasztott képviselő sikerének öröme szíves vendégszeretettel szabadította az ivásra szavazó hivat; folyt oly hevesen, hogy észre sem vették az itéletidőt, sőt azt sem, hogy megvirradt.

Végre egyesek beleunva a dicsőségbe, kezdtek kászolódni s ki erre, ki arra hangos énekszóval párologt elfelé a nagyvendéglőből.

Péter Márton bá is magára vette bárányszőrös bekecsét, felkutatta a mulatozó társaság közül oláhnádasi hivat, Están fiát, a falu fő- és segédpennáját s néhány ifju falubelijét s mint a falu esze, főpolgára, rájuk

A „Székelyország” politikától mentes hasábjai nem engedik meg az indokolás teljes szabadságát, noha a kérdés alaposabb megvitatása csakis politikai kérdések hangoztatása mellett volna lehetséges. A részleges indokolásnál tehát csakis addig a korlátig terjeszkedhetünk, ameddig az a közgazdasági keretekben mozoghat.

Ezen vasút vonal megalkotása nem csupán közgazdasági, de fontos stratégiai szempontokból is elengedhetetlenül szükséges, miután a keleti határvédelmet a mainál legalább is 60 százalékkal jobban biztosítaná azáltal, hogy nemzetközi zavarok esetén, a hadcsapatok felvonulásának újabb s a mainál jobb utvonala nyitnát meg.

Ha Magyarország és Ausztria közlekedési térképére tekintünk, keserűen kell tapasztalnunk és látnunk azt, hogy a két állam határai felé minden vonalon fejlett vasutak épültek; egyedül és kizárólag Erdély az, ahol zsákutcákkal mesterségesen van megbénítva úgy a határvédelem, mint az ipar és kereskedelem fontos érdeke; jóllehet, ha valahol szükséges, úgy itt többszörösen szükséges volna az.

E vasút vonal létesítése különben az egész ország feletti fontos közgazdasági érdeke.

A szorosán vett Magyarországon, az anya-országot érve ez alatt, az utóbbi időben az ipari élet örvendtes fejlődésnek indult. Sajnos ez a fejlődési processzus még a kezdet nehézségeivel küzd, miután kereskedelmi életünk zsege gyermekkorát éli, részben fiatalsága miatt, de leginkább azért, mert kiviteli piacaink nincsenek, sőt amit eddig a Balkánon nagy küzdelem árán megszerezni módjában állt, a most lefolyt háborus-bonyodalmak s a szertelen agrár-törekvések megsemmisítették.

parancsolt, mondván: „elé a jóból, induljunk hazafelé.”

Márton bá s a fia Están, a fő- és aljegyzővel bebújtak a bundába s elhelyezkedtek a szánon, amely előtt két tüzesvérű székelylő toporzékolva várta már az indulás idejét. A többi fiatalság, mint a választásnapi lovasbandérium tagjai is, felült a nyeregbe s az egész társaság a „Csinom palkót” fujva rohant neki a hófergetegnek; fittyet hányva a rossz időnek, dalolva haladt a bölényi uton hazafelé.

Az elfogyasztott italok okozta felhevültségükben mit sem törődtek a szemükben sziporkázó hóval, fergeggel, rá sem ügyeltek arra, hogy a vihar miatt hat lépésre sem látnak előre; biztos tudatában lévén lovuk hűsége felől, egész nyugodtan fújták a nótákat egymás után, amíg Balkányban az alsó fordulóhoz érve, vasvillás emberek harsány állj kiáltása fel nem zavarta őket anyagi nyugalomukból.

Most tehát, mert hiszen kétség sem fér ahhoz, hogy a normális állapotok visszaállítására ismét hosszú évek kellenek, kénytelenek vagyunk a ma kívánságainak kielégítése céljából távolabbi vidékekre tekinteni és arra törekedni, hogy a fejlett iparu nyugati államok érdekszférájába nem eső Dél-Oroszországban, Kis-Ázsia északi felében és Perzsiában teremtsünk ipartermékeink számára piacokat.

Ez az építeni javasolt vasút vonal amíg az ország északkeleti részét közelebb hozná a főnti piacokhoz, Budapestet s általa az ország nyugati részét is abba a kedvező helyzetbe hozná, hogy Kolozsváron át a gyimesi szorosig ugyszólván nyíl egyenes vasuti közlekedést teremtené meg Gyimesig és innen a romániai vasút vonal révén Galacz érintésével a Feketetengerig.

Miután a déli Oroszbirodalmon áthaladó egyik vasuti fővonal éppen Galacznál kezdődik — és az szintén a mi rendes nyomtávu vonalainkkal egyező — kocsiba rakott áruink minden átrakás nélkül, egész egyenes uton haladhatnának az Oroszbirodalom belsejébe. Másrészt pedig a Dunán közlekedő hajók felhasználásával bár átrakás mellett, könnyen bonyolíthatnánk le áruszállításainkat Kisázsia északi részébe és Perzsiába is.

Ezek az egész ország kereskedelmi és iparát rohamlépésben fejlesztenék, mert az említett piacokat meghódítani már csak azért is könnyű lenne, mivel a szállítási díjak nagy, mérvben olcsóbbá tennék árucikkeinket a többi államokból, hosszú és így drága uton szállított árucikkeknél. Ha pedig piacunk lesz, az nem csak a mai ipartelepek nagyobb forgalmat, hanem újabb ipartelepek létesítését teremtenék meg és tennék lehetővé.

Tehát a vasútvonal megvalósítása úgy stratégiai, mint közgazdasági

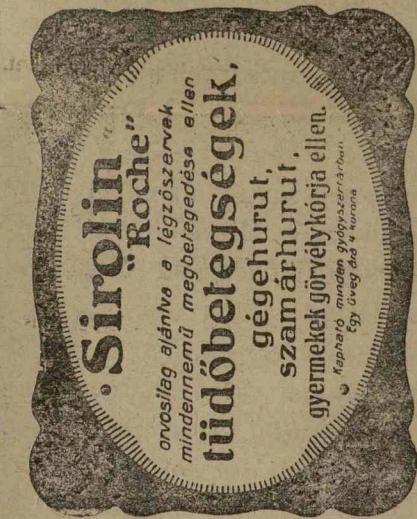
érdekből felette kívánatos, de kívánatos az speciális erdélyi érdekből is, amit a múlt számban közöltem kívül, még a következő dolgok bizonyítanak:

Szatmárról a Szamosvölgye mellett elhaladó vonal mentén, — majd Kolozsvártól Szászrégenig több új bányatelep létesülhetne, mivel e vidéken a bányászatra alkalmas kőzetekből álló hegycsoportok vannak, amit különben bizonyít az is, hogy e vonalon néhány bánya vegetál, küzdeni tud a magas fuvardíjak mellett is.

Ezek a bányák mérhetetlen kincseket rejtének, mely kincsek felszínre hozatala már maga is nagyban hozzájárulna a nép jólétének emeléséhez.

Ott volna továbbá alig néhány kilométerre a Kiszégen létesítendő állomástól a mérhetetlen értékű természeti energiát magába fogláló sármási földgáztelep, ami maga egyedül indokoltá tenné a vasútvonal létesítését, hiszen a földgázak értékesítését helyes és célszerű vasúthálózat nélkül elképzelni sem lehet.

Még igen sok indok lenne felhozható a vonal javára, de ezuttal megelégszünk a fentiek elsorolásával; számítva arra, hogy ha a vonal létesítése arra hivatott egyének részéről kezdeményeztetnék, módunkban fog állani a kérdés bővebb megvitatása.

Ne félj Magyarországot!

Aggó méla árnyán,
Kinézek Erdélyből
Kétes jövő szárnyán.
Hangos érzet mellett
Szívek röge jágat, odakinn valahol
Busló költők tolla vészes jövőt dalol.
Ne félj Magyarországot!

Miért láttok ti tart?
Édes Erdély hona
Hős székely népet tart.
Robbanó rianás, ha Erdélyünk merül,
Helyünket megálljuk csatákon emberül
Remélj Erdélyországot!

Bitang az a kebel,
Mely drága honáért
Lángkardot nem emel.
Könytelen sirások,
Hangzanak bukkánón,
csak te Erdély beszélj!
Nem ismerünk halált,
hogyha jön a veszély.
Remélj Erdélyországot!

Patak, szellő körül
Hegyek orma nevet,
Napsugár is örül.
Felhőket megkérem,
Villámmal beszélek akármilyen vészen
Jöjjön az ellenség, kikérem a részem!
Ne félj Magyarországot!
Remélj Erdélyországot!

(Gyimesközéplek)

Hajnal Bandi.

Szombatfalva egy perc! Mehett!!

Székelyudvarhely, 1914. jan. 7.

Igen kérem! Valamikor ennek így kell lennie. Hiszen a mi kedves Szombatfalvánk, mellyel régen össze vagyunk kötve, városunknak éppen olyan kedves része, mint akár a Kosuth-utca. Egyszer, valamikor csak ott is meg fog állni a vonat...

Ugy-e bár, kedves olvasó, milyen csodálatos képzelet, hogy ha az ember azt elgondolja, mikép a szombatfalvi őrháznál is (akár csak Kisgalambfalván) le- és felszállóállomás lesz!?

Bocsánat! De ha egyszer bekövetkezik, hogy a mostani állomástól a vonat elindul és még Szombatfalván is fel lehet ülni vagy viszont, mikor érkezik, le lehet szállni, ez bizony ábrándképnek sem lenne rossz. Valóságnak pedig éppen kívánatos volna.

Oh Istenem! Hiszen ennek már régen így kellett volna legyen. Sőt jobban mondva 1887-ben, mikor a héjasfalva—székelyudvarhelyi vasút vonala megépült, már akkor nem a mostani állomáznál, hanem Szombatfalván, talán a mostani őrháztól elnyulva kellett volna az állomás helye legyen...

De hát kérem, minden ilyen s különösen a vicinálisoknak — mint a székely mondja — meg van az ízeje... na igen kérem, az ízeje...

(Folyt. köv.)

Puskás Lajos.

Azt hiszem, elég volt Székelyudvarhelynek 26 évig ez a mizéria. Mert hát mindenki tudja, milyen kellemetlen az a ki vagy este a besétálás. Mivel kocsi ide, kocsi oda, senki szívesen nem nézheti, hogy az utcája, esetleg a háza előtt viszi el a vonat közel Bethlenfalváig...

Ha a vonat Szombatfalván megállana csak egyetlen percig, az utasok nagyrésze öt, vagy tíz perc alatt otthon lenne. Így azonban reszketve kell rá gondolni, különösen az éjjeli utasnak, vajjon ha megérkezik, kocsit kaphat-e?

Oh, nem azért, mintha kirendelve nem volnának, de legtöbbször száz utasra négy kocsi esik... Aki kapott — kapott; aki nem, az gyalog járja meg ezt a fölösleges, ostoba utat.

Jaj kérem, 1887-től fogva de sok főispán volt nálunk; egyhamar meg sem tudnánk számlálni, olyan nagy a számuk. És ebben a jól látott szükségben, egyik sem tett semmit. A közel múltban volt Ugron Ákos főispán azért sem tette, nehogy valaki a saját érdekeit gondolhassa.

Igy aztán 26 év után várjuk ezt is a jelenlegi szeretett főispánunktól, aki úgy a megye, mint városunk érdekében már eddig is sokat tett; aki valósággal megmutatta, mikor főispáni állását elfoglalta, hogy ő minden pártüldözés nélkül, mint megyénk büszkesége küzd velünk és mellettünk.

Ezzel a megbecsülhetetlen eljárásával szemben, teljesen bizunk, hogy kívánságunkat betölteni ohaítja s azt a pár tollvonást, amibe neki kerül, e közcélú ügyért nem sajnálja. Kicszközl, hogy vonataink úgy jövet, mint menetben, — a szombatfalvi őrháznál fel- és leszállásra megálljanak.

Meg fogja látni a mi kedves főispán urunk, hogy ezzel az eddig felhalmozott tetteinek érdeme, egy dicső emlékszóbor marad, a mely szobornak szilárd kezébe örök fáklyaként világítand a város közönségének ez a megvalósítandó terve.

Adja Isten, hogy már közelebből halljuk: — Szombatfalva — egy perc!... Me-e-e-hett!!!

Kelemen.

— **Csikszereda** város is átesett a városi tisztújításon. Az elmúlt év utolsó napján *Fejér Sándor* alispán elnöklésével egyhangulag megválasztattak: Dr *Uffalusi* Jenő polgármesternek, Dr *Kovács* Gábor közigazgatási tanácsos, polgármester-helyettesnek, *Hajnó* Ignác számvevőnek, *Bálint* Károly pénztárnoknak, *Csibi* Károly ellenőrnek és Dr *Orbán* Gábor aljegyzőnek. Szavazattöbbséggel Dr *Gál* József ügyvédet választották tiszti ügyésznek. Az alispán igen szép beszédet intézett az újra választott tisztviselőkhöz, mire a polgármester mondott köszönetet a bizalomért.

Hires Székelyföldön!...

Hires Székelyföldön
Bekecs alatt lakom,
Hol a szőke Nyárád
Csókos hajjaitól
Virágozik völgy, halom.

Szép Tündér Ilona,
Argirus kedvese,
Királi népiünk ajkán
Ma is szól a rege,
Itt lakott régente.

Vitéz óriások
Tanyája volt régen.
Hej, de megváltozott
Itt azóta minden,
Más nap van az égen.

Óriás utódok,
Elsatnyult erővel;
Kik meghasonlottak
Egymás közt s hitőkkel —
Ilyen lett a székely!

Régi dicsősége
Sütyed alább, alább;
Nem heviti keblét
Semmi, feledni vágy
Istent, királyt, hazát!

Hadur! Mi hős Csaba
Utódjai kérünk:
Ne sujtson haragod,
S ha volna is vétünk,
Emelj fel népünk.

P. Szentmártoni Bálint.

Példa-adó alispáni rendelet.

Községtörténeti adatgyűjtés.

Jekelius Ágoston, Brassóvármegye alispánja igen fontos és követésre méltó például szolgáló rendeletet bocsátott ki. E rendeletben a községek történetére vonatkozó iratok, relikviák összegyűjtésére és megőrzésére hívja fel a községi és körjegyzők figyelmét.

Ez a közérdekű s az alispán helyes érzékére valló rendelet így szól:

Minden jól vezetett községi irodában részint az irattárban, részint a kamrákban történelmi, néprajzi, közgazdasági kincsek vannak elrejtve és csak nagyon kevés ügyszerető jegyző fordított azoknak gyűjtésére, gondos elhelyezésére, sőt leírására időt és munkát. A községek történelmének őre legyen a községi jegyző, ő gyűjtse a községnek és a községi lakosságnak fejlődésére vonatkozó adatokat.

Ezeknél fogva felhívom a község vezető jegyzőjét, miszerint a multra nézve gyűjtse össze és biztos helyen őrizze azt a történelmi anyagot, mely a község anyagi állapota (régiről dézsmakönyvek, katonai szállításokra és egyéb közgazdaságra vonatkozó nyilvántartások, számadások stb.) a lakosság gazdasági viszonyaira (községi térképek; Flurkarten, adókönyvek, gazdasági ösz-

seírások) a népszokásokra, népviseletre, a nyelvre stb. vonatkozik.

Felhívom egyúttal, miszerint tehetőségéhez képest kísérelje meg a gyűjtött anyag irodalmi felhasználását, amennyiben a községének monografiáját megírja; a jövőre nézve pedig létesítse a község krónikáját, egy olyan könyvet, amelyikbe a községi jegyző ur mindazon eseményeket, melyek a község életére fontossággal bírnak, kronologia beírja.

Azt akarnók,

hogy — egyelőre hétről-hétre — a székelység igazi hű tükrét rakjuk össze az apró, mozaikszerű eseményekből s mint lehető egészet: a „Székelyország“ hasábjain küldjük a szélrózsa minden irányában feltalálható testvéreink lelkesítésére, összetartozandóságának ápolgatására és önmagunk épülésére...

Ha örömről van, velünk örülhessenek; ha busulunk, együtt busulhassunk és egymást szükségünkben kölcsönösen segíthessük az egész Székelyföldön.

Pártpolitikával a „Székelyország“ nem foglalkozik. A pártoskodás szétválaszt. Mi pedig azt szeretnők és minden erőnkkel arra törekedünk, hogy az igazi székelyeket párt- és valláskülönbség nélkül — együvé tömörítsük a Székelyföld védelmében, a mely föld osztva és osztatlanul ma még mindnyájunké. Hogy holnap is az maradjon, ez egyenesen összetartásunktól függ...

A „Székelyország“ célja egyedül és kizárólag a székelység minden oldalú érdekeinek előmozdítása. Ehhez kérjük kedves székely Testvéreink jóindulatát, sőt még áldozatkész támogatását is.

Tehetsége szerint való segítségét e hazafias céltól senki se tagadja meg. Hiszen vészjóslóan hangzott el és az események egymást követő félelmetes jelensége igazolja Bethlen István gróf emlékezetes mondását: „Mi vagyunk az utolsók, a legeslegutolsók, kik ezen feladatot még teljesíthetjük“...

A jóslat rettenetes, fájdalmas annak széleskörű jelentősége. De most sokszorosan aktuális...

Az édes anya, a szülőföld megmentése szólít mindannyiunkat. Esdeklően kér, könyörög fia- és leányaihoz: — tartsunk össze, „olvadjunk össze, hogy el ne olvadjunk“.

Csak hazafiúi kötelességét teljesíti, aki hívó szavát megértve, az együvé tartozóság testvéri érzetét ápoló „Székelyország“ erősségét közreműködésével és minden irányú támogatásával elősegíti, biztosítja.

Jól tudjuk, hogy mindannyian nehez viszonyok között élünk. De sokkal nehezebbé válik a székely nemzetünkre szakadó sejtelmes pusztulás, ha össze nem tartunk. Egyenlőre hagyva, a legerősebb oszlop is gyenge az orkán erejével szemben.

Összetartásunkkal: szülő hazánkat mentjük meg.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegye székelységéhez szólunk azzal a lelkesedéssel, melyet hazafiúi aggodó szívünk sugall. Vajha meghallanák! Vajha megértenék hívó szavunkat!

A hálás honfiak és hazafias érzésű honleányok — hisszük, reméljük — szándékukat megértik, nemcsak szívükkel átérzik s „mindnyájan egyért és egy mindnyájáért“ testvéri kezet fogva, szeretetteljes küzdelmünkben a „Székelyország“ harcászai között lesznek!...

A „Székelyország“ előfizetési ára egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 f. Hirdetési díjai — tekintettel a nagy példányszámra — igen mérsékeltek. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz.

Székely Szövetség elnökétől.

Deák Lajos kir. tanácsos, Marostordavármegye kir. tanfelügyelője, a Székely Társaságok Szövetségének elévülhetetlen érdemű Elnöke, a következő sorokat intézte a „Székelyország“ hoz:

... boldog új esztendőt kívánok és szerencsét az igen szépen indult s szerencsére nem politizáló — fontos hivatású lapnak

Marosvásárhely, 1914. jan. 3.

Tisztelettel:

Deák Lajos.

Itt említjük meg azt is, hogy az új év alkalmából számtalan és igen kitüntető helyekről kaptunk üdvözléseket, vagy pedig jó kívánságunkra viszont válaszokat. Így: *Sándor* János m. kir. belügyminiszter, *Pál* István apát-kanonok, főesperes-plebános, *Gyaló* Sándor Csikvármegye főispánja, *Köllő* Ignác Marostorda vármegye alispánja, ifj. *Biás* István a Gróf Teleki nemzetség levéltárnoka, *Gagyhy* Dénes tanár és író, Szoblahói *Pálmay* József családtörténetíró, „Magyarország Cimeres Könyvé“-nek ügyvezető szerkesztőjétől és még többektől.

— **Földgáz.** Hír szerint — a pénzügyminiszternek az a terve, hogy a földgáz akciót kizárólag Erdélyre szorítsa s kihasználását és értékesítését hazai tőkével létesítse. A földgáz olcsóbb, mint az olaj. Erről meggyőződött a Máv. is, mely 1000 személyszállító kocsinál világított próbaképpen földgázzal. Az olaj köbm. 24 f. volt, míg a földgáz 8-7 fillérbe került. Kiszámították azt is, hogy a földgáz használatával, mintegy 58,000 K megtakarítást fognak elérni a kocsik világításánál.

HIREK.

— **Titkos tanácsosok.** A király *Sándor* János belügyi, Dr *Balogh* Jenő igazságügyi, Bárány *Harkányi* János kereskedelemügyi minisztereknek és *Szilassy* Aladár nyugalomba vonult közigazgatási bírósági másod-elnöknek a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **József főherceg és a korondi székely.** A magyar nép szívében meleg szeretettel él József főherceg nagy népszerűsége, mely a közelmúlt karácson ünnepi hangulatába ismét igen kedves epizódot illesztett bele. József főherceg gyakran szokott gyalogosan Budapest belvárosi utcáin megfordulni. Karácson előtt szintén így indult el a királyi várból, hogy a pesti oldalra sétáljon. A Lánchíd budai feljénél álldogált egy hatalmas szál székely szürke darócban, nehéz csizmában. A hátán eladó holmival teli zsák, melyben különösen Korondon készített taplóárúk és más apróságok voltak. A derék élelmes székely minden embert megszólított; kínálgatta portékáját. Azonban nem igen fogott, rossz volt a vásár, miután a pénzmag a pesti bugyellárisokból is alaposan kifogyott. De azért a székely nem csüggedett. Tovább kínálta árucikkait. E közben érkezett oda József főherceg és éppen szembe került vele. A székely megszólítja:

— Tessék karácsonfiát venni, vitéz generális uram! Igazi székely portéka. Korondon készült.

A főherceg megállott és egy apróságot kiválasztott. Azután a székely nyult és egy bankót nyomott a székely markába. Az atyafi sürgött-forogott zavarában. Vissza akart adni. Azonban a főherceg mosolyogva mondom:

— Hagyja csak, úgy is rossz idők járnak a Székelyföldre!

Ezzel tovább lépett. A járó-kelők nyomában a székely köré csoportosultak és azok magyarázták meg, hogy ki volt az a sugárnövésű, előkelő generális. A székely csak akkor hitte el, hogy királyi herceggel beszélt, mikor az összehajtogatott bankót szétbontotta. Egy vadonat új száz koronás volt. Ezután a kíváncsi sokaságnak elmondotta, hogy öt *Balázs* Balázsnak hívják és Udvarhelyvármegye Korond községéből való, ahol mintegy 20 család készíti háziiparszerűleg a különbnél-különb taplómunkákat. Az elmúlt tavasz óta van a fővárosban, hol most olyan kiváló szerencse érte, hogy maga a fenséges József főherceg csinált vásárt vele. Természetesen az itthon dolgozó korondi székelyek is nagyon büszkéek a Balázs Balázs szerencséjére és ezután még iőbb és szebb tárgyat készítenek. Elvégre hátha ismét találkozhatnak a magyar gavalér főherceggel...

— **Postás-mulatság.** Gyulafehérvárt, *Szentpétery* Ferenc posta- és táviradafőnök fővédnöksége s a

tisztviselői kar védnöksége alatt, az odaváló 1. sz. posta- és táviradafőnök altiszt és szolgaszemélyzete a Postás-Otthon s a városi szegény gyermekek felruházása javára a hó 11-én, az Európa-szálloda báltermében színelőadással kapcsolatos zártkörű táncmulatságot rendez. A Polgári Iparos Olvasókör műkedvelői *Géczi* István „A mit az erdő mesél” c. 3 felvonásos népszínművét adják elő ez alkalommal.

— **Kinevezés.** A király *Alapy* Györgyöt a marosvásárhelyi ítélőtáblánál működő bírósági jegyzőt, a nyárádszeredai járásbírósághoz al-bírónak; az igazságügyi miniszter a csikszeredai munkásbiztosítási választott bíróság elnökének *Jerzsa* János ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki bírót; Dr *Ferenczy* Géza nagyjaitai ügyvéd, volt orsz. képviselőt az országos ügyvédi tanács tagjának; a belügyi miniszter pedig *Szenthe* Károly helyettes gyermekmenhelyi ellenőrta marosvásárhelyi állami gyermekmenhelyhez irodai tisztnek nevezte ki.

— **Hold- és napfogyatkozás.** Folyó évben mindakettőből lesz részünk, amennyiben úgy a március 12-iki részleges holdfogyatkozás, mint az augusztus 21-iki teljes napfogyatkozás látható lesz nálunk is.

— **Kirendelés.** *Száva* Jakab, a kovásznai járásbíróság vezetőbírája súlyos beteg. Emiatt helyettesítésére Dr *Zsigmond* Imre kézdivásárhelyi kir. járásbíró, egyelőre két hónapra a kovásznai járásbíróság vezetésére kirendeltetett.

— **Gárdonyi-ünnepély.** A székelyudvarhelyi ref. kollégium ifj. Petőfi önképzőköré jan 18-án (vasárnap) d. u. 5 órakor az intézet tornacsarnokában, a Székelykeresztúron felállítandó Petőfi emléktábla javára Gárdonyi-ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget ezúton is tisztelettel meghívja az önképzőkör vezetősége.

— **Áthelyezés.** Az igazságügy-miniszter *Landt* József kovásznai járásbírósági irodatisztet a brassói törvényszékhez helyezte át.

— **Szabad lyceumok.** Székelyudvarhelyt a szabad lyceum múlt vasárnapi összejövetelén Dr *Imreh* Domokos, Udvarhelyvármegye köz-kórházának tudós igazgató-főorvosa, középiskolai egészségügyi tanár tartott igen érdekes előadást az eszmélet-vesztéssel járó balesetekről és az ezeknél alkalmazandó mentő-eljárásokról; bemutatva szemléletesen is a mesterséges lélegzés módját. A bizottság köszönetét *Gál* Imre elnöktitkár tolmácsolta az előadónak és bejelentette *Biró* István elnök távozását és a beállott változásokat. A mai előadást Dr *Hofer* András ref. főgimn. tanár tartja, amelyet szavatok követnek. — A tordai Szabadoktatási Egyesület vasárnap rendezte első előadását a Közművelődési Házban Tordán. Dr *Kemény* Gábor tanár ismertette a kitűzött célt és az egyesület programját. Ezután *Veress* Margit bölcsészhallgató szavalt és

Kristóf Domokos, az Orsz. Alkohol-ellenes Liga előadója, vetített képek kíséretében ismertette az alkoholyilkos pusztításait. — A kézdivásárhelyi Pedagógiai Társaság ma tartja harmadik ismeretterjesztő előadását. *Révész* Cyril főgimn. tanár a Balkán háború lefolyását ismerteti. *Sipos* Gizella és *Szoncsék* László orvostanhallgató monologot ad elő. Csikszeredában az ismeretterjesztő előadások harmadik sorozatán Dr *Dávid* László ügyvéd a váltóról, *Brássay* Károly tanár pedig vetített képekkel a festészetéről tartott igen tartalmas előadást. Ma szintén lesz előadás. A három előadáson önkéntes belépő-díjakból 8 K 54 fillér folyt be, amelyből a folyó kiadásokat, majd a vetítéshez szükséges diapositiv képek árát fogják fedezni.

— **Az iparosok nyugdíjáról** szóló törvénytervezetet az ország minden részéből Budapestre gyűlt ipartestületi kiküldöttek elfogadták és a kereskedelemügyi miniszterhez fogják terjeszteni.

— **Dalegyleti mulatság.** A székelyudvarhelyi Székely Dalegylet január 4-iki hangversenye fényesen sikerült. A többszörösen kitüntetett hírneves Dalegylet ezúttal is remekelt. Előadott hangverseny számaival zajos tapsokat aratott. Az estély egyik főnyomja volt *Nagy* Lajosné *Végler* Margit éneke, amit a közönség tomboló lelkesedése követett. Háromszor kellett megismételnie a magas színvonalú éneket. Szép virágcsokor fejezre ki a nagy tetszés látható jelét. A hangverseny másik nagy sikerét *Balázs* Sándor pályanyertes írónk vig életképének előadása aratta. *Fülöp* Erzsike polgári leányisk. tanítónő és *Salamon* Béla főhadnagy oly tökéletes alakítást produkáltak, hogy bármelyik színésznek is dicsőségére vált volna. Az illusztris szerzőt hiába hívták a lámpák elé, tulszerénysége miatt nem jelent meg. A székelykeresztúri Filharmonikus Társaság két kvartettje a hallgatóság minden várakozását fűlmutta. *Pelczér* Vilmos bravuros primjéhez kiválóan odasimult *Wlassák* Henrik, *Baczó* Lajos és *Ferency* István gyakorlott játéka. *Szomesán* László melodramai előadása szintén zajos tetszést nyert. *Maráth* Árnka zongora — és *Horváth* József karnagy harmonium-kíséretével. A női szereplők mindegyikét egy-egy szép virágcsokorral tüntették ki. Műsor után regelig tartó vidám táncmulatság volt. Felülfizettek: *Ugron* János, Dr *Sebesy* János, Dr *Gyárfás* Pál, Dr *Szöllősi* Ödön, Dr *Paál* Árpád 10—10 K, *Rösler* Károly 7 K, *Saja* Antal 6 K, *Dániel* Dénes 4 K, *Dekán* Sámuel, *Barcsay* Károly, *Szabó* Endre 3—3 K, Dr *Hinlédér* Fels Ákos, *Maráth* József, *Rudnyák* Péter, *Szabó* Gábor főszolgabíró, *Tamási* Hugó, Dr *Nagy* Lajos, *Fischer* Ferenc 2—2 K, *Metz* István 1 K 40 fill. *Lőrinci* István esperes, *Csillag* István, *Baróc* Ferenc, N. N. *Fénya* András *Gábor* Zsigmond 1—1 K, *Márton* János 40 fill. *Gönczy* Lajos 3 K,

Gyertyánffy Boldizsár 2 K. Fogadják a Dalegylet hálás köszönetét.

— **Csikódmegye** törvényhatósági bizottsága *Gyalóháy* Sándor főispán elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott dec. 27-én. A közpénztárak alapjait és készpénzfeleleteit — *Troknya* Ferenc pénzügyi számtanácsos javaslata értelmében — 5 százalékos kamattal a következő pénztárságoknál helyezték el: Csikszeredai Takarékpénztárnál 58,380 K, Csikmegyei Székelybanknál 33,523 K, Agrár Takarékpénztárnál 96,168 K, Központi Takarékpénztárnál 10,025 K, Székely Népbanknál 16,946 K. A felmondott, de még vissza nem fizetett és 1914 év folyamán visszafizetendő árva-pénzekből továbbra is meghagyták: a Csikszeredai Takarékpénztárnál 103,850 K, a Csikmegyei Székelybanknál 69,680 K, — a Székely Népbanknál 28,179 K, az Alcsiki Banknál 47,253 K, a Közgazdasági Banknál 5367 K, a Ditrői Takarékpénztárnál 48,30 K, a Hitelintézet Részvénytársaságnál 22,365 K, a Népbank Részvénytársaságnál 20,871 K-t. A magánjavak ügyészi állására Dr *Kovács* Gyárfás, ellenőrnek *Veress* Domokos választotta meg. Majd a közigazgatási központi választmányi és más albizottsági helyeket töltötték be: Megyei árvaszéki elnök-helyettesnek *Csiszér* Imre, tiszti főügyész helyettesnek *Élthes* Zsigmond, Csikszereda és Gyergyószentmiklós városokba a választások vezetésére *Fejér* Sándor alispán akadályoztatása esetére *Szász* Lajos vármegyei főjegyző választotta, illetve küldetett ki. Fürdő-biztosok a folyó évben Borszéken: *Veress* Lajos főszolgabíró és Dr *Gádl* Endre másodfőjegyző; Tusnádon: *Bartalis* Ágoston főszolgabíró és *Veress* Dénes szolgabíró; Kászonjakabfalván: *Szász* Lajos vármegyei főjegyző lesznek.

— **Kiállítás.** A budapesti m. kir. technológiai iparmúzeum — iparfejlesztési irányzattal — az idén is rendez kiállítást, mely az épület-egészségügyi berendezéssel ismeretes műszaki felszerelési tárgyakat öleli fel és január második felében nyílik meg. Később megállapítandó időpontban tanfolyamokat is tartanak.

— **Keleti marhavész.** Ez a veszedelmes állatbetegség — hivatalos közlés szerint — Bulgária 3 kerületében és 18 községében dúl. A burgasi és várnai kerületben rohamosan terjed. A keleti marhavésznek, ennek az egyik legfertőzőbb és legsúlyosabb pusztításokat okozó állati járványnak Bulgáriában történt fellépése — mint a „Köztelek” írja — még nem jelent közvetlen veszélyt állatállományunkra, de nagyon időszzerű erről hírt adni és felhívni rá mindazok figyelmét, akik a Balkánállamokból élőállatbehozatal és átvitel megengedését elég könnyelműen követelik. Nem tartjuk lehetetlennek, hogy a járvány Szerbiába vagy Romániába átjut és akkor a közvetlen szomszédos országok fertőződése — még élőállatbeviteli tila-

lom mellett is — súlyos veszedelmet jelentene állattenyésztésünkre... Jó lesz tehát a rettenetes veszély előtt az eshetőségekkel számolni.

— **Kedvezmény az adózók-nak.** A föld és házbirtok után fizetendő általános jövedelmi pótdadóból a föld vagy házra betáblázott adósság kamatainak megfelelő összeg levonandó. Minthogy az általános jövedelmi pótdadó a földadó után 30 százalék, a házadó után pedig 40 százalék (adómentes új házaknál 20 százalék), okosan teszik mindazok, kiknek telekkönyvíleg bekebelezett adósságuk van, ha erre vonatkozólag törvényes jogukkal élnek. A szükséges nyomtatványokat minden város tanácsa, illetve község előjárósága (körjegyző) díjtalanul köteles az adózók rendelkezésére bocsátani s az irni nem tudók számára kellő módon kiállítani, mely célra a betáblázási okmány szükséges. E bevallások minden év **január 20-ikáig** a városi tanács-, illetve községi előjárósághoz **beadandók.**

— **Iparsó.** A tiszta iparsó ára 1914-re száz métermázsán alóli mennyiségben mm. 2 K 57 f, a tisztátalan iparsó pedig 2 K 17 f.

— **Központi képviseletek.** Az Országos Központi Hitel-zövetkezet ez évi január 1-étől kezdve, vidéki képviseleteket rendszeresített Budapest, Eszék, Zágráb, Kaposvár, Kolozsvár, Nagyvárad, Sátorajauhely, Temesvár és Zsolna székhellyel. A kolozsvári képviselőiség területe: Alsófehér, Besztercenaszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Marostorda, Nagyküküllő, Szeben, Szolnokdoboka, Tordaaranyos és Udvarhely vármegyék. E kerület főnöke: *Valkó Gyula*, ellenőrök: *Hadrovics József*, *Réczey Ödön* és *Ruda Kornél*. helyisége: Kolozsvár, Fásberek-u. 14, sz. *Sándor János* belügyminiszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, hogy az O. K. H. vidéki képviselőiségeit feladataik teljesítésében jóakarattal támogassák s támogattassák. Hasonló felhívást adott ki *Ghillány Imre* báró földmívelésügyi miniszter is.

— **Főnyeremény egy fürdővilla.** Megalakult a „Tanítók Fürdője Részvénytársaság”. Erről már hirt adtunk. Most pedig arról értesülünk, hogy a részvénytársaság agilis vezetősége a fürdővel kapcsolatosan megvalósítandó Országos Gyermektelep érdekében, nagyobb méretű tárgysorsjátékot ohajt rendezni s annak engedélyezését rövidesen kérelmezi. Főnyereményként a „Szejke-fürdő” környékén építendő kies fürdővillát sorsolnak ki, ami a sorsjátékban való minél szélesebb körű részvételt, feltétlenül indokoltá teszi. Elvégre nem megvetendő dolog, ha valaki 1 koronáért egy modern, szép nyaraló-épületet nyer. A főnyeremény mellett számos és értékes kisebb nyeremény, értéktárgyak, ugyisint 2—3000 drb Szejke-fürdő részvény stb. kerül kisorso-

lásra. Ezeket látva, a közönség bizalommal át fogja érezni, hogy a fürdő jövődjé fejlesztése jó kezékbe kerül és nagyobb bizalommal fog a részvények jegyzésével, a fejlesztés előmozdítására, anyagilag közremunkálni.

— **Az újabb egyletek alakulását és megszűnését** kimutató törzskönyvet a vármegyék továbbra is vezetni fogják. A miniszteriumokhoz azonban féléves jelentést ezekről nem küldenek, miután azt *Sándor János* belügyminiszter megszüntette.

— **Ülővezeték a Mezőségen.** *Habekost* Alajos kulturmérnök kidolgozta azt a tervet, mely szerint a Mezőség az annyira nélkülözött ivóvízzel ellátható volna. A terv a Marosba torkoló Bicztra-patak egyik mellékvölgyében, a Donka-patakban találja meg a jó ivóvizet. Itt készülne a tároló medence s ebből ágaznék ki a fővezeték, mely mindenütt a Maros és Szamos völgyének választója mellett haladna keletről nyugatra. Egyelőre 70 községbe vezetnék vizet, ahol hatvanezer ember él vízhiányban. A marhaállomány mintegy 59.000 darabra tehető. A fővezeték költségét 4.300.000 koronára, a mellékvezetékekét 22 millióra teszik. Ha a napi fogyasztást 9500 köbméterre becsüljük s a befektetés évi törlesztéses kamatát, a főtartást és üzemi költséget a tőke 8 százalékára tesszük, akkor egy köbméter víz ára körülbelül 15 fillér lenne.

— **A motorbenzin ára** — mint a székelyföldi kereskedelemi és iparkamara bennünket értesít — 1914. március 31 ig métermázsánként 24 korona.

— **A beszállásolási törvény** módosítása érdekében Kassa város felír a törvényhozáshoz és egyúttal az összes törvényhatóságokra megkeresi hasonló felírat küldése szempontjából.

— **Nyeremény a betevőknek.** Praktikus intézményt honosított meg a Pestmegyei Takarékpénztár Részvénytársaság (Budapest, IV. Költő-u. 8. sz.), hol takarékbetétet már 5 K-tól kezdve 5 százalék kamattal lehet elhelyezni. Az intézet művészi kivitelű tűz- és betörésmentes, teljesen új páncél-takarékperselyt ad díjtalan használatra és az összegyűjtött betétek portómentes beküldésére postatakarékpénztári befizetési lapot. Betevői részére tözsdén jegyzett nagyértékű sorsjegyeket helyezett letétbe, amelyeknek nyereményeit körjegyzői okirat alapján kötelezőleg átengedi, illetve betéteik nagysága szerint közöttük felosztja. Az évi főnyeremények összege 8 millió 342 ezer korona, mely egység, mely nyereményrészesedésre tarthat számot, 25 K és így minden további 25 K újabb egységet jelent. Aki a „Székelyország”-ra hivatkozik és 5 K-át, mint első összeget nevezett intézethez posta-utalványon beküld, a perselyt azonnal megkapja a betétek gyűjtésére.

— **Fillérestély.** A székelyudvarhelyi polgári önképző-és segélyzőegylet e hó 13-iki (keddi) fillérestélyét. Gábor Irma és Rózsika rendezik. Az estély műsora: *Császár Mariska* szaval, *Keresztély Gyula* énekel, *Szombatfalvy Margit* és *Bányai László* monologot ad elő, *Szánthó Dénes* szaval.

— **Meghalt a cimbalmos.** A sorsnak kegyetlen ironiája, hogy éppen a farsangot megelőző napon hunyta örök álmra fáradt szempilláit *Blaucz Dezső* cimbalmos, *Blaucz Bálint* az orosz cár által kitüntetett cimbalom-művész testvéröccse Székelyudvarhelyt. Zenésztársai és nagy közönség részvéte mellett helyezték nyugalomra e hó 7-én a róm. kath. temetőben a derék cimbalmost. Sirt a társaság, zokogott a hegedű. Faraó nemzetségének — rosszul kezdődött a farsang... Gyász ül a szívükön, de azért vig nótákat huznak; hiszen nem maguknak — másnak muzsikálnak...

— **Igyunk állandóan** — Homoródi borvizet! Ez igen jót tesz az egészség főtartására. Megóv a járványos betegségektől.

— **A Magyar Vállalkozók** és közszállítók országos egyesületének előkészítő bizottsága elhatározta, hogy az ország összes vállalkozóit és közszállító cégeit január hó végére alakuló nagygyűlésre hívja össze. A munkaprogram elkészült. A központi irodát elsősorban a vidéki vállalkozók támogatására felálítják. Tagjelenkezések: V. Báthory-utca 10. sz. a. intézendők.

Az anyós tapasztalatai.

Az anyósokról már igen sok jó és rossz viccet követtek el az emberek. Pedig nagyon kár bántani a kedves néniket. Nagyon gyakran, sőt majdnem mindig nekik van igazuk.

Ne tessék félremagyarázni. Nem vagyok még házasulandó...

Boris néni takarékos, gondos háziasszony és anyós volt.

Nagy készülődés után rászánta magát, hogy meglátogassa fiát és menyeeasszonyát Budapesten.

Hosszadalmas utazás után, magával vitt unokáival, vegre megérkezett a keleti pályaudvarba, hol fia és menyee várta s össze-vissza csókolták kedves vendégüket.

Külön kocsin hajtottak be Boris néni a fiával, menyee pedig a három unokával.

Inas, szobalány s egész udvartartás sürgött-forgott a nagyasszony körül, mert hát volt miből; a fia gazdagon nősült, fényes palotában lakott.

Boris néni alig télt be a csodálkozással. A sok finom holmit álmélkodva nézte s valóságos fejedelmi légkörben érezte magát. Reá sem mert gondolni az ő egyszerű, sze-

gényes falusi viskójára. Attól félt, hogy ebben a fényes palotában még a gondolatát is megsejti a sok uri cselédség.

Néhány nap múlva, egyik este unokáival nyugalomra készült. A mint külön lakosztályába ment, az éjjeli szekrényen egy üveg tejszerű folyadékot pillantott meg. Az üveg oldalára ez volt írva: „Tejkrém”.

Boris néni nem tudta biztosan, hogy micsoda ez. Azonban eszébe jutott az otthon maradt Riska pompás teje s már csak összehasonlítás okából is megkóstolta; dicsérve fia és uri menyee figyelmességét, hogy a régen nélkülözött hazai tejet, pótolni ohajtja nekik.

Cók mókjából előkeresgélte a saját maga sütötte kenyérből s az unokáknak és magának is jó vastagon bekent tejkrémmel egy-egy hatalmas darabot.

Mindannyian jóízűen elfogyasztották és azután lefeküdtek.

Bizonyos idő múlva, iszonyu csikrást éreztek gyomrukban. A gyermekek sírásra fakadtak és az öreg asszony csak úgy nyögdecselt.

A fia a közeli szobából ijedten rohant édesanyjához, ki a gyermekekkel együtt a padlón hempergett és iszonyu fájdalmáról panaszkodott.

Sietve orvosért küldöttek s az sok bajlódás után helyrehozta őket. Mikor annyira gyógyultak, a fia megmagyarázta, hogy a „Tejkrém” nem ennivaló. Azzal felesége a kezeit szokta finomítani. Csak véletlenségből felelte ott a szobaleány, kit e figyelmeztetésért már elbocsátott.

Boris néni megfogadta, hogy többé nem kíváncsiskodik s ha otthon lehet, csak a Riska tehén frissen fejt tejét használja, mert ebben a fene nagy uri városban minden hamis... különösen a tej.

Boris néni egyik este a menyeehez ment beszélgetni, miután a fia másfelé volt elfoglalva.

Mikor már kifogytak a beszédből, a menyee lefekvés előtt kezdett „leszerelni”.

Az öreg asszony — ki maga a természetes szépség volt, soha friss víznél egyéb nem járt az arcán — egyik csodából a másikba esett...

Menyee megmosta az arcát s ezzel a nappali pirosság eltűnt róla. Azután leszedte hatalmas frizuráját, gummi csipőit és gyöngysor fogait egy pohár vízbe mélyesztette.

Szóval az előbb még mutatós menyéből, valóságos vénasszony lett, akire irtózat volt reá nézni.

Mindezekre Boris néni nem volt elkészülve. Tápolyogva ment vissza szobájába. Keserves sírásra fakadt. A hangos zokogást fia meghallotta s hozzá sietett.

— Mi baja van édes jó anyám? — kérdezte szeretettel.

Boris néni a nyakába borult és fuldokolva mondotta el a látottakat és tapasztaltakat:

— Szegény, drága, becsületes jó fiam! Hiába van fény, pompa, gaz-

dagság nálatok. A legdrágább kincs: az Isten képe és hasonlatosságára teremtett feleség — mindig hiányzik neked.

— Igaza van édes anyám! — felelte a fiú mélységes keserőséggel. Ha tudtam, vagy csak sejtettem is volna ezt akkor, amidőn megházasodtam, bizony mondom, soha feleségem nem lett volna. De hát a mai világban a látszat csal. Hamis minden, mint a fővárosi tej...

Boris néni másnap unokáival együtt utra kelt s azóta büszkén mondogatja idehaza az urának:

— Hatvan éves korom dacára, ma sem cserélnék a menyémmel...

Valljuk be őszintén, anyós létere, — a szerzett tapasztalatai után ítélve — neki van igaza.

Itj, Betegh Pál.

Irodalom.

Az Erdélyi Ujságírók Almanachja.

Oroszlány Gábor hirlapíró, a marosvásárhelyi Ellenőr felelős szerkesztőjének a szerkesztésében most hagyta el a sajtót az Erdélyi Ujságírók Almanachjának második évfolyama. Az izléses összeállítás, nagy gondnal szerkesztett könyvben novellákat, elbeszéléseket, cikkeket, sok érdekes dolgot írtak: Csulak Lajos (Brassó), Győri Imre (Brassó), B. Szász Piroska M.-vásárhely, Kiss Menyhért (Budapest), Ádám Éva (Sepsiszentgyörgy), Benkő Anna (Bethlen), Oroszlány Gábor (Marosvásárhely), gróf Vass György (Dés), Baka Béla (M.-vásárhely), Élthes Gyula (Csikszentreda), Vákár P. Arthur (Gyergyószentmiklós), Winkler Margit (M.-vásárhely), Kovács J. István (Kézdivásárhely), Grünner Szerén (M.-vásárhely), Szilágyi Gyula (Nagyszeben), Morvay Zoltán (M.-vásárhely), M. Orbán Zoltán (M.-Madaras), Utó Lajos (Dicsőszentmárton), K. Zathureczky Beria (Sepsiszentgyörgy), Székely Jenő (Kolozsvár), Polónyi János (M.-vásárhely), Boros Elek (Torda), Turnovszky Sándor (Marosvásárhely), Ujlaky János (Marosvásárhely), Hajós Gabriella (Székelyhid), Gáspár József, Kiss Antal (M.-vásárhely). Az almanach közli csoportosítva: Szász Béla, Dr. Pártos Szilárd, Zagoni István, Betegh Pál, br. Bálint József, Szász Ödön, Pálffy Aladár, Orbán Balázs, Tótfalusi József, Dénes Károly, Máthé József és Szentgyörgyi Dénes ujságírók és szerkesztők képeit. Az almanach ára 3 K. megrendelhető az Ellenőr szerkesztősége (M.-vásárhely) útján.

— Tíz év egy ellenzéki ujság életében nagy idő. Sok keserőséggel, emberi bírást túlhaladó, megfeszített erővel kell küzdenie mindennel és mindenkivel, sokszor addig legjobb barátjaival szemben is, anélkül azonban, hogy ezt akarná, avagy szándékában állana. A Gyergyószentmiklós

lóson megjelenő „Csikvármegye” c. függetlenségi lap karácsonkor ünnepelte fennállásának tíz éves jubileumát. Tehát a vérkeresztiséget kiállotta Vákár P. Arthur a derék székely lap szerkesztője és a végzett eredményes működés babérkoszorúja. egyenesen ötlet és segítő, támogató társait illeti. A jubileum alkalmából két gazdag tartalmú számot adott ki, amelyekbe küzdeletünk több vezető férfiai írt. A nevezetes évfordulón őszinte szeretettel köszöntjük lapársunkat és a további küzdelemhez kitartást kívánunk!

KÖZGAZDASÁG.

Udvarhelyvármegyei Méhészegyesület Elnökségétől.
Sz. 6 1913

MEGHÍVÓ.

Az udvarhelymegyei Méhészegyesület f. hó 20-án (kedden) d. u. 3 óráig kezdődőleg Székelyudvarhelyen a vármegyei ház kistermében tartja 1913. évi beszámoló közgyűlését, melyre az egyesület rendes és tiszteletbeli tagjait, valamint a méhészet iránt érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó. Tartja Lányi Imre e. elnök.
2. Titkári jelentés az egyület 1913. évi működéséről. Előterjeszti Gál Imre egy. titkár.
3. Az 1914. évi munkaprogramm megállapítása.
4. Pénztárosi jelentés az egyesület anyagi helyzetéről. Előterjeszti Lőrinczi Béla e. pénztáros.
5. Vagyonteltár állapotáról előterjesztést tesz Jancsó János e. gondnok.
6. Számvizsgáló bizottság jelentését előterjeszti Szabó Antal bizotts. elnök.
7. Az 1914. évi költségvetés megállapítása.
8. A választmány egyharmadának kisorsolása Új vál. tagok választása. Kisorsolt tagok újra választhatók.
9. Indítványok.
10. Mézelő gyógynövények címmel vetítőképes előadást tart Gál Imre egy. titkár.

Székelyudvarhely, 1914. jan. 8.

Elnökség.

Közgyűlés napján d. u. 2 órakor a vármegyei ház kistermében vál. ülés.

Nyomtatja és kiadja BETEGH PÁL
könyvnyomtató int. Székelyudvarhely.

Szám. 11313—1913. tkvi.

Árverési hirdetményi kibonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, miszerint Özv. Mag Istvánné gyám által képviselt kisk. Mag Márton és társai lövétei lakos végrehajtónak Jakobi Ferenczné Mag Rozália székelyudvarhelyi lakos vég-

rehajtást szenvedő elleni 31 korona 90 fillér tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t.-cz. 144 §. alapján és a 146 §. értelmében az árverést elrendelte és hogy ezen az árverésen a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén lévő és a székelyudvarhelyi 1216 sz. tkvj. ben. A+587. 588 hrszámok alatt felvett faház kert és udvar 1680 K. kiküldetési árban az 1914. évi február hó 24-ik napjának d. e. 9 órájkor Székelyudvarhelyt a kir. tvszk. hatósága árverelő szobájában (földszint 39. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiküldetési ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezébe letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1913. dec. 9-én.

A kiadmány hitelül:

DÓSA.

Szám: 992—1913 végth.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-ai értelmében ezennel közölni teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1911. évi 448. számú végzése következtében Dr. János Domokos ügyvéd által képviselt Vass Mózes és neje keményfalvi javára, Bencze József keményfalvi lakos ellen, 800 K s jár. erejéig 1913. évi október hó 9-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 690 K-ra becsült következő ingóságok u. m.: 1 tehén, borjuk, szekerek és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1913-ik évi V. 591—2. számú végzése folytán 800 K tőkekövetelés, ennek 1912. évi január hó 1-ső napjától járó 8 százalékos kamatai, egyharmad százalék váltódij és eddig összesen 85 K 48 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Homoródkeményfalván alperesnél leendő megtartására 1914. évi január hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Okland, 1913. december 18.

Pollák Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 1166 1913. végth.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezennel közölni teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. II. 131/3. számú végzése következtében Dr. János Domokos ügyvéd által képviselt Soós Ferenc homoródszentmártoni lakos javára 300 K s jár. erejéig 1913. évi aug. 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 820 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 2 tehén, 2 tinó, 2 boru és 1 sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 531—X. számú végzése folytán 300 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi június hó 25-ik napjától járó 5 százalék kamatai, egyharmad százalék váltódij és eddig összesen 153 K 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Lokodban alpereseknél leendő megtartására 1914. évi január hó 19-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Okland, 1914. évi január 2-án.

Pollák Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

Írnokot keresek állandó állásba havi 70—80 K fizetéssel, beválás esetén tisztelet-emeléssel, ki perfektül olvas, ír és lebelez magyarul és németül, szép kézirása van és írógéppel dolgozik. Kereskedelmi ismeretekkel bíró előnyben részesül, — főképpen ha több nyelvet beszél.

Esetleg elfogadok csak magyarul tudó, kevesebb képzettségűt, sőt írónt is — egyebekben fennírt képzettséggel — kevesebb fizetéssel. Belépés azonnal lehetséges. Csak írásbeli ajánlatot kérek: eddig nyert bizonyítványai, ajánló levele másolatával, fizetési igényének jelzésével.

Deszek Juhturógyári részvényeket 10 darabig fel, — ellenben eladok Udvarhelymegyei Takarékpénztári részvényeket.

Székelyudvarhelyt, 1914. január hó 10-én.

Nagysolymosi Koncz Ármán,
gyógyszer-különlegességek stb. vállalati irodája.

Olcsón haszonbérbe adom 6 évre az etédi határban levő 130 hold birtokomat lakházak, istállókval és mindenféle gazdasági eszközökkel, folyó évi február 1-étől kezdődőleg. Gagyai Lajos Etéd.

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtarosabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75 % árammegtakarítás.

Kapható villanyüzemekben, ártóhelyeken, villanyboltokban és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI. Teréz-ter 36. Gyár-utca 13.

1155 1913. sz. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDTMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz 102. § értelmében czen-el közhirrre teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1913 évi Sp. II. 151-1 számú végzése következtében Dr János Domokos ügyvéd által képviselt Weisz János homoródi lakos javára 500 K. s jár erejéig 1913 évi július hó 16-án oganatosított végrehajtás után le- és felülfoglalt és 705 kor. becsült következő ingóságok 1 szekér, 2 lo- hám, 2 ló, 1 csikó és széna nyilván- nos árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir- járásbírósnak 1913-ik évi V 703-2 számú végzése folytán 500 kor. tőkekövetelés ennek 1913 évi január hó 23. napjától járó 8 százalékos kamatai, 1/3 százalék váltódíj és eddig

összesen 253 kor. 20 filér-ben bírói- lag már megállapított költségek erejéig Székelyzsomborban alpercsniél 1914 évi január hó 22-ik napjá- nak délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé- kozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó- ságok az 1881. évi LX t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzlietés mellett a legtöbbbet ígérőnek, szükség e etén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó- ságokat mások is le- és felülfogla- tatták és azokra kielégítési jo- got nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik

Oklánd 1914 évi január hó 1-én

POLLÁK IGNÁC.

hír. bír. végrehajtó.

BUTOR.

Aki jó és tartós butort akar vásárolni, az orduljon hozzám BALÁZS KÁROLY butor- kereskedőhöz, hol raktáron vannak remek kivitelű kőris, cseresznye, tölgy, szil és diófa háló szobák és ebédlőberendezések vas- és rézbutorok, márvány mosdók és felszerelések. Saját műhelyemben készül- nek a legfinomabb modern berendezések izléses és tartós kárpitos árúk, szalon és angol bőrgarnitúrák és eszteregályos árúk.

Minden munka jótállás és szigorú felügyelet mellett készül! A helybeli ipar érdekében szíves partfogást kér:

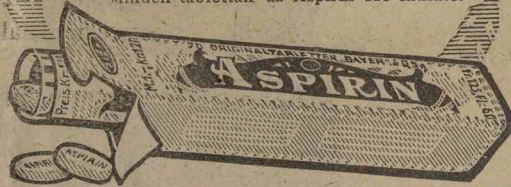
Balázs Karoly

aszialos, eszteregályos, kárpitos és butorkereskedő

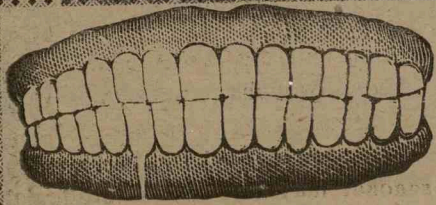
Aspirin tableták

Féj és fogfájásnál, influenzánál, rheumánál stb. elismert fájdalomcsillapítószer: A valódi Aspirinnek sok az utánzata, azért kérjük, hogy az Aspirint „Bayer” féle Aspirin tableták alakjában szerezzék be. Eredeti csomagolás 20 tabletta á 0,5 gr. 1 kor. 20 fill.

Minden tablettán az Aspirin szó látható.

Szivarkapapir és szivarkahüvely
ABADIE
PÁRIS
Minden főzsdében kapható

Fogászati műterem

SZÉKELYUDVARHELYT, a volt Központi-szálloda I. em 4. ajtó

Szolid árak!

Pontos kiszolgálás!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy 1914. évi február 5-ikétől március 5-ikéig Székelyudvarhelyen fogok tartózkodni. — Ezen idő alatt végzek minden a fogászat terén elő- forduló teendőket, u. m. mindenféle

fogtömést (plombalást) és fogcsinálást.

Ugy egyes fogakat, mint egész fogsort rágásra is hasz- nálhatóan, a gyökérnek a szájból való eltávolítása nélkül, ugyszintén ARANY foglalattal is.

Arany fogkorlát, hidmunkát szájpádlás nélkül, valamint nem jól illő fogsorok átalakítását.

Minden munkát a legjobb kivitelben készítek el s az általam végzett munkáért több évi jótállást vállalok.

Fog- és gyökérhúrást a legkényelmesebb bánásmód mellett végzek. Fogak alapos tisztítása.

Kiváló tisztelettel:

SPRINGER M.

vizsgázott fogtechnikus.

Legujabb rendszerű amerikai IRÓGÉPEK látható irással!

KÉT ÉVI JÓTÁLLÁS!

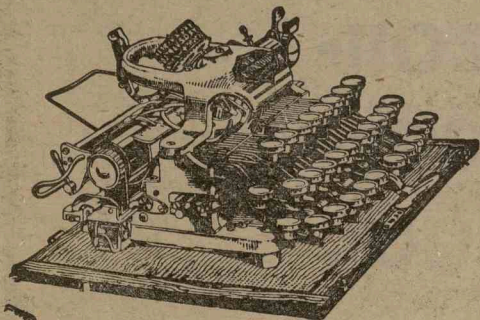
Főelőnye: Az irás gyors elsajátítása. — Szalag nélküli berendezés. — Sokszorosítás.

Több mint **160.000** darab van forgalomban.

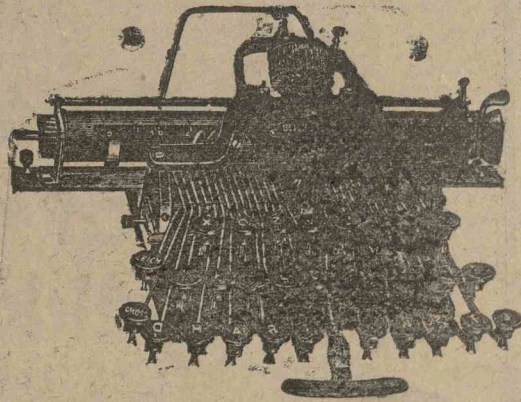
Ára 220 korona

5. sz. 290 korona.

Ugyanazt a munkát végzi, mint a 6—700 K-ás írógép.

„Weltblick.” Ára 220 korona.

5. sz. minta. Ára 290 korona.

Megrendeléseket elfogad és pontosan teljesít bárhova a Székelyország kiadóhivatala Székelyudvarhelyt.

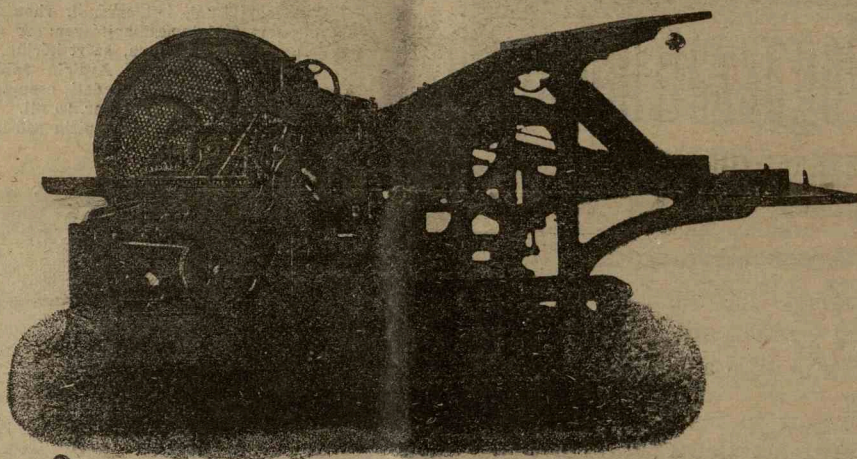
Betegh Pál

villamos erőre berendezett,
modern betűkkel, diszítések-
kel és különböző gépekkel
===== dúsan felszerelt =====

**könyvnyomtató és könyv-
kötő intézete,**

könyv- és újságkiadó vállalata

Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

Készít mindenféle könyvnyomdai
munkát a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelig minimális ár-
===== számitással. =====

Községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi,
ügyvédi, végrehajtói és magánügyi
kész nyomtatványok székelyföldi leg-
nagyobb raktára.

**Vidéki megkeresésre azon-
nal válaszol. Költségjegy-
zékkel díjtalanul szolgál.**

Telefon 15. sz.

Telefon 15. sz.